

Lázáry René Sándor*

BUSMAN FOHÁSZ A HOLDHOZ

Sarlós újhold, suhintsd meg arcom!
 Fent lengő hold, vedd el az arcom!
 Add nekem érte cserébe az arcod!
 Vedd el az én bús, boldogtalan arcom!
 Add nekem égre fénylő arcodat,
 Amellyel újra, újra élőn visszatérsz,
 Ha hosszan eltűnsz, s nem láthat szemünk,
 Ha mélybe hullsz is, folyton, újra fölkelsz –
 Halálból mindig, újra élőn visszatérsz.
 Bárcsak lehetnék, hold, hozzád hasonló
 Én is, mert a tiéd az öröm, te boldog,
 Te térsz csak egyre vissza, mindig újra élsz,
 Ha mélybe hulltál, s nem vagy látható –
 A foltos, égi nyúl neked megsúgta rég,
 Mít tégy, miképp tudsz élve visszatérni...
 Te azt ígérted hajdanán nekünk,
 Hogy mi is élve, fénylőn térünk vissza majd,
 És akkor aztán újra boldogok leszünk,
 Ha visszatértünk, majd, a halálból.

Keserves ének a Kalahári sivatagból. Afrika déli felén ma is dalolja még a szan nép. Fordítottam egy hónappal a 70. születésnapom után, Marosvásárhelyen, 1929. október 17-én. (Párisba másnap postáztam Leának is.) Fordításom alapjául Archibald Blacksmith ajándéka, a kiváló Wilhelm Heinrich Immanuel Bleek és Lucy Lloyd könyve szolgált: a „Specimens of Bushman folklore” (Ed. Daimon, 1911)

* Lázáry René Sándor 1859. szeptember 17-én született Kolozsvárott. 1890-től már főleg Marosvásárhelyen élt – Marossárpatakon hunyt el 1929 októberében. Költői műveinek és írott hagyatékának méltó felfedezése még hosszú ideig váratott magára. Verseinek legelső (bár elenyésző) része csak 1992 augusztusában került elő a marosvásárhelyi Molter-hagyatékból, aztán később mind kisebb és nagyobb adagokban, de szinte véletlenszerűen, a Teleki Téka titkosított állományából, illetőleg a költő özvegyének, Vajdaréthy Júliának hosszan lappangó hagyatékából, továbbá más, korabeli (részben családi, részben baráti) hagyatékokból is. Igen terjedelmes, bár eléggé szétszórt lírai életműről lévén szó, még a Lázáry-versek és verstörédek, változatok meg másolatok, átirások és fordítások vagy a prózai fragmentumok számát tekintve sem bocsátkozhatunk elhamarkodott számításokba, sem előzetes mérlegelésekbe, mert a már-már egészen mutatkozó szövegcsoport még újabb meglepetéseket is tartogathat – földolgozása roppant időigényes, hosszú évekre rúghat, ám kétségtelenül folyamatban van. (Közléteszi: Kovács András Ferenc.)